

III разред

Друштво физичара Србије и Министарство просвете
науке и технолошког развоја Републике Србије
ЗАДАЦИ-БЕТА КАТЕГОРИЈА*

ОКРУЖНИ НИВО
22. фебруар 2020.

1. За коло са слике 1 одредити промену ефективне вредности напона U_{34} и промену фазне разлике између напона U_{34} и напона $U_{12} = U$ када се кружна фреквенција напона U промени од вредности $\omega_{\min} = \frac{R}{L\sqrt{3}}$ до вредности $\omega_{\max} = \frac{R\sqrt{3}}{L}$. При датој промени кружне фреквенције ефективна вредност напона U се не мења.

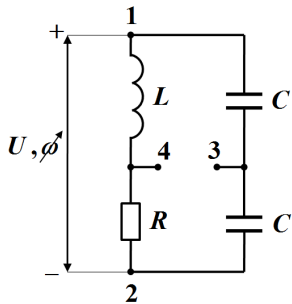
2. Хидрант кроз отвор површине s избацује хоризонтални млаз воде који удара право у клип суда површине S , који је напуњен идеалним гасом адијабатског експонента γ . Проток воде густине ρ који излази из хидранта је q . Суд је фиксиран тако да не може да се помера, док његов клип може. Притисак и запремина гаса у суду када је хидрант почео да испушта воду су p_0 и V_0 . Одредити запремину суда у тренутку када убрзање клипа буде једнако нули. Колики рад је изврши гас до тог тренутка? Сматрати да вода удара нормално на клип и да је брзина воде непосредно након удара у клип једнака нули. Претпоставити да се сабијање суда одвија брзо и да суд и клип имају занемарљиве топлотне капацитете.

3. Електрон улеће брзином v у хомогено магнетно поље индукције B . Ако је количник полупречника путање и корака путање електрона у магнетном пољу $\eta = 10$, одредити угао између вектора почетне брзине електрона и вектора магнетне индукције. Маса електрона је e а наелектрисање је m .

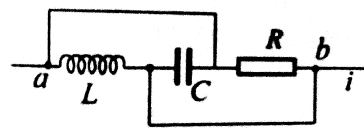
4. Одредити вредност импеданце и фазни померај јачине струје у односу на напон између тачака a и b у колу приказаном на слици 2.

Учестаност наизменичне струје је $\nu = 50$ Hz а задате су вредности: $R = 100 \Omega$, $C = 1 \mu\text{F}$ и $L = 10$ mH.

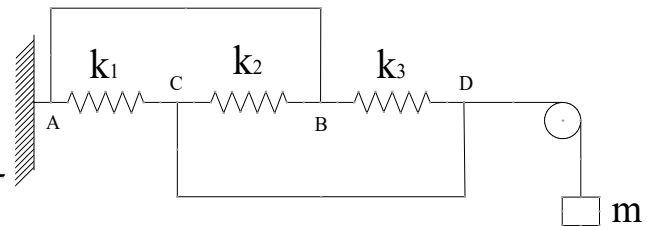
5. Дат је систем опруга са слике 3, коефицијенти еластичности опруга су k_1 , k_2 и k_3 . Систем је помоћу неистегљивог конца и котура повезан са тегом масе m (масу контура занемарити). Тачке A и B и C и D су повезане крутом жицом чија се маса може занемарити. Уколико се систем изведе из равнотежног положаја почеће да хармонијски осцилује. Наћи период осцилација овог система. Масу опруга занемарити.

Слика 1

Слика 2

Слика 3

Решења свих задатака треба јасно образложити са јасно дефинисаним физичким законима и величинама које користите приликом решавања задатака. Нарочито дефинисати ознаке које уводите а које нису уобичајене.

* У бета категорији такмиче се ученици који похађају одељења која раде по програмима гимназија општег типа, специјализованих гимназија за области које нису математика и физика, средњих стручних школа и уметничких школа. Задатке припремили или адаптирали: др Милош Скочић, Владимир Чубровић, Никола Савић и Зоран Николић. Рецензент: проф. др Јован Цветић, Електротехнички факултет, Београд. Председник Комисије за такмичења ученика средњих школа: проф. др Зоран Николић, Физички факултет, Београд

Свим такмичарима желимо успешан рад!